

Blok tematyczny: Szkolne sprawy

Temat: Orientacja w szkolnej przestrzeni

Pomoce

Uczeń: kredki, blok rysunkowy, piórnik z przyborami szkolnymi.

Nauczyciel: Reprodukacja obrazu Tadeusza Makowskiego pt. "Kapela dziecięca", różne materiały (np. korona, czapka, wianek itp.) do "żywego obrazu".

Zapis w dzienniku: Stawiamy pytanie : Gdzie? Umieszczamy w przestrzeni poznane przedmioty oraz koleżanki i kolegów. Oglądamy obraz Tadeusza Makowskiego. Jak na obrazie usytuowani są ludzie i przedmioty? Powtarzamy pytanie: Jak ma na imię? Praca plastyczno - teatralna: Kreujemy "żywy obraz". Umiemy zastosować przyimki: na, za, przy, w, pod.

Przebieg:

1. Powitanie. Utrwalanie form powitania.

N. wyszukuje przykłady przyimków a także ich zastosowanie pokrywające się ze wzorem ukraińskim, aby poprzez podobieństwo form zachęcić dzieci do powtarzania i zapamiętywania.

1. Zabawa. Prosimy, aby jedno dziecko stanęło na środku klasy (na środku staje Marysia). Wydajemy polecenie: Bartku, stań za Marysią (dziecko wykonuje polecenie, jednocześnie uświadamiamy grupie, że przyimek "za" funkcjonuje w tym wypadku tak samo jak w języku ukraińskim). Stopniowo powstaje grupa, w której dzieci ustawiają się jedno za drugim, jednocześnie w pamięci uczniów utrwała się zwrot: stań za. Następnie ustawiony "wąż" zmienia układ. N. wydaje polecenie dziecku stojącemu na końcu: Jasiu stań przed Marysią. Polecenia powtarzają się do momentu, gdy nastąpi pełna wymiana kolejności. W trakcie ćwiczenia w rolę wydającego polecenie powinno wejść wybrane dziecko (utrwalanie schematu gramatycznego).

2. Proste zadanie plastyczne. Narysujcie w zeszycie płot. Za płotem narysujcie drzewo, a przed płotem narysujcie kwiatek lub kwiatki.

Oglądamy rysunki w zeszytach. N. pyta kolejnych uczniów: Jasiu, co narysowałaś za płotem? (dzieci odpowiadają) . Co jeszcze można narysować za płotem? (domek, psa, kurę) A co narysowałaś przed płotem, co jeszcze można narysować przed płotem? (pytania powtarzamy wielokrotnie dla utrwalenia wyrażen z przyimkami "za i przed". W zależności od możliwości zespołu klasowego dobieramy szyk gramatyczny pytań i odpowiedzi. N. może także pytać , stosując wyłącznie czas teraźniejszy i czasownik być: Jasiu, co jest za płotem? Basiu, co jest przed płotem?).

3. Ćwiczenie językowo- ruchowe. Polecenia powinny umożliwiać dzieciom wyjście z ławki i przejście w inną część klasy. N. mówi: Położę swoje okulary na stole (wyrazista wymowa z podkreśleniem przyimka). Następnie wydaje polecenia: Jasiu, połóż swój ołówek na moim biurku. Basiu, połóż książkę na ławce Bolka, Rysiu, połóż gumkę na książce Jurka. Kasiu, połóż swój ołówek na oknie. Cyrylu, połóż zeszyt pod książką. Krysiu, stań przy ławce Zuzi. Ewo, połóż swój piórnik pod ławką. Wojtku, połóż kredki na półce. (przy okazji uchwycenie podobieństw między językami).

4. Lekcje języka polskiego są dobrą okazją, by zapoznawać dzieci z polską sztuką. Tym razem będzie to znany obraz Tadeusza Makowskiego. Malarz wiele swoich prac poświęcił tematyce dziecięcej. Dlatego warto sięgać do jego oryginalnej twórczości. Sam temat jest dzieciom bliski.

Dzieci oglądają reprodukcję na tablicy multimedialnej, na ekranach komputerów albo otrzymały od nauczyciela kserokopię.

Pytania do uczniów:

Kto jest na obrazie? (dzieci)

Czy możecie wymyślić imiona dla dzieci z obrazka? (Powtórzenie pytania "Jak ma na imię?", a także powtórzenie kolorów.)

Jak ma na imię chłopiec bez czapki? Chłopiec ma na imię Jacek.

Jak ma na imię chłopiec w białej koszuli? Chłopiec ma na imię Jurek.

Jak ma na imię chłopiec w niebieskiej koszuli? Chłopiec ma na imię Zenek.

Jak ma na imię chłopiec w żółtym kapeluszu? Chłopiec ma na imię Piotr.

Zdarza się, że dzieci wyklócają się o płęć bohatera, a niektóre utrzymują, że postać w białej koszuli, to dziewczynka. Oczywiście można przyjąć taką interpretację i podać imię żeńskie, bo postać na obrazie często budzi tego typu wątpliwości.

Gdzie stoją dzieci z instrumentami? (Dzieci z instrumentami stoją **za** płotem, **na** podwórku.)

Gdzie siedzą dzieci, które słuchają koncertu? (Dzieci siedzą **w** oknie.)

Gdzie stoi kogut? (Kogut stoi **na** płocie.)

Na czym grają dzieci? (Dzieci grają **na** bębenkach.)

Gdzie rośnie drzewo? (Drzewo rośnie **za** płotem, **na** podwórku.)

5. Przestrzeń klasy. N. prosi do siebie kilkoro dzieci i rozstawia je w różnych miejscach. Następnie mówi:

Michał stoi **przy** ławce, pod oknem. Gdzie stoi Michał?

Ola stoi **przy** szafie. Gdzie stoi Ola?

Zosia stoi **przy** tablicy. Gdzie stoi Zosia?

Marek stoi **za** biurkiem. Gdzie stoi Marek? (dzieci udzielają odpowiedzi)

Zuzia siedzi **w** ławce. Gdzie siedzi Zuzia? (tu N. zwraca dzieciom uwagę na różnicę między językiem ukraińskim a polskim)

W ćwiczeniu należy uruchomić w działaniu dzieci. Niech same wydają polecenia i same zadają pytania (Władku, stań **przy** oknie. Zosiu usiądź **w** ławce, Janku, stań **przy** tablicy).

6. Tworzymy żywy obraz.

N. przygotował zabawne rekwizyty. Np. Czapkę z papieru, koronę, różne przedmioty z tektury: gitarę, miecz, uszy kota albo innego zwierzęcia, bębenek, kwiatek (inwencja twórcza nauczyciela), można wykorzystać także niepotrzebne gazety lub materiały, aby stworzyć elementy zabawnych kostiumów. Dzielimy dzieci na grupy. Będziemy po kolei tworzyć kilka "żywych obrazów". Pozwalamy dzieciom przebrać się, ale rekwizyty pozostają w rękach nauczyciela. Gdy dzieci mają na sobie "kostiumy", N. wydaje polecenia:

Jasiu, włóż **na** głowę koronę, stań **przy** Zosi.

Władku, usiądź **na** krześle i weź **do** ręki gitarę.

Basiu, ubierz uszy kota i stań **przy** Jurku. (itd.)

Aby zabawę uczynić atrakcyjną, fotografujemy każdy żywy obraz telefonem komórkowym na pamiątkę.

Pytania zadają teraz dzieci. N. prosi o to wybrane dziecko, z sugestią, by zadało wszystkie możliwe pytania:

Co ma **na** głowie Jasiu?

Gdzie siedzi Władek?

Co ma **na** głowie Basia (itp.)

Gdy powstaje kolejny żywy obraz, polecenia wydaje wybrane dziecko z poprzedniej grupy, (utrwalanie formuły gramatycznej). N. prosi wybrane dzieci i ćwiczenie językowe powtarza się.

Jeśli istnieje możliwość wydrukowania zrobionych zdjęć, można ćwiczenie dodatkowo rozwinąć, oglądając wydruki i zadając pytania jeszcze raz, np. w ramach powtórki na następnej lekcji.

7. Wierszyki do dyspozycji nauczyciela i ewentualnie do wykorzystania całościowego lub fragmentarycznego podczas zajęć. Zabawa może wyglądać następująco:

N. mówi wybrany dwuwiersz. Np. Gdzieś za szafą siedzi pająk, sprawnie nitki przewijając. Potrzebuję teraz dwoje chętnych. Kto zagra teraz rolę szafy i pająka? Dzieci wychodzą, odgrywają scenkę, a nauczyciel pyta: Gdzie siedzi pająk? Pająk siedzi za szafą (itd.)

<p>Na tapczanie siedzi leń Nic nie robi cały dzień. Na fotelu siedzi mama, To jest dama, proszę pana. A na drzewie siedzi wrona, Zawsze trochę obrażona. Na dziedzińcu stoi dziadek, Który nie je czekoladek. A ty siedzisz w klasie Może wolałbyś w szafasie?</p>	<p>Gdzieś za szafą siedzi pająk, Sprawnie nitki zawijając. A za piecem kotek drapie, Może znowu myszki łapie. Za kanapą patyk leży, Który cztery metry mierzy. A za oknem deszczyk pada, Ktoś parasol tam rozkłada. A za płotem gra kapela, Która serca rozwesela.</p>	<p>Przy kominku siedzi żaba odwiedził ją smok Barnaba. A przy oknie muchy spały, Czy ktoś słyszał, jak chrapały? Tam przy szafie wieszak stoi I nikogo się nie boi. A przy mamie stoi tata, Chcą zaprosić do nas skrzata. A przy ścianie stoi Bartek, Co w zeszytcie nie ma kartek.</p>
---	---	--

8. Podsumowanie lekcji. N. mówi: poznaliśmy dziś małe wyrazy, które przydają się, gdy chcemy powiedzieć, gdzie ktoś lub coś się znajduje. Jest ich więcej. Kto powtórzy te, które ćwiczyliśmy dzisiaj?

9. Zadanie domowe. Narysuj swój pokój albo inny pokój, który lubisz. Na następnej lekcji porozmawiamy o twojej pracy.